

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 25CoP/56/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1216218391
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 10. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martina Valentová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2018:1216218391.2

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Martina Valentová a sudkýň: JUDr. Ľubica Spálová a Mgr. Lucia Mizerová, v právnej veci navrhovateľky: Mgr.Art. L. G. I., nar. XX.X.XXXX, adresa W. P. X.P. XXX/XX, zastúpenej spoločnosťou: Advokátska kancelária Kurucová, s.r.o., so sídlom Hurbanova 486/2, Senica, IČO 36 271 268 proti povinnému: Mgr.Art. X. G., ArtD., nar. XX.X.XXXX, adresa W. - F. W., D. XXXX/XX, zastúpenému advokátkou: Mgr. Alexandra Rapiová, so sídlom Bratislava, Dobrovičova 6, o určenie vyživovacej povinnosti na manžela, na odvolanie povinného manžela proti rozsudku Okresného súdu Senica č. k. 10Pc/1/2017-186 zo dňa 28.9.2017 v spojení s opravným uznesením č. k. 10Pc/1/2017 - 213 zo dňa 21.6.2018 - v napadnutej vyhovujúcej časti včítane závislého výroku o zročnom výživnom a o náhrade trov konania, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti a v závislých výrokoch o zročnom výživnom a o náhrade trov konania **r u š í a** vec mu v zrušenom rozsahu **v r a c i a** na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie určil povinnosť Mgr.Art. X. G., ArtD. platiť výživné navrhovateľke Mgr.Art. L. G. I. sumou 200,- Eur mesačne, vždy do 15.dňa toho ktorého mesiaca vopred, k rukám navrhovateľky, s účinnosťou od 22.11.2016. Nedoplatok na zročnom výživnom za čas od 22.11.2016 do 30.09.2017 vo výške 2.053,36 Eur povolil súd Mgr.Art. X. G. zaplatiť v splátkach po 80,- Eur mesačne splatných spolu s bežným výživným, počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku do zaplatenia, pod následkom straty výhody splátok. Súd návrh vo zvyšnej časti zamietol a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Súd prvej inštancie rozhodnutie odôvodnil právne aplikáciou § 71 ods. 1, 2 Zákona o rodine. Vychádzal pritom zo skutkových zistení, ktoré vyplynuli z vykonaného dokazovania výsluchom navrhovateľky, výsluchom manžela, správami Sociálnej poisťovne, Úradu práce, soc. vecí a rodiny, správou o výške mzdy manžela výpisom z účtu S. W., a.s., daňovým priznaním Y. I., s.r.o., keď účastníci a ich právni zástupcovia sa na pojednávanie, na ktorom bol vyhlásený rozsudok nedostavili, svoju neúčasť ospravedlnili, pričom žiadali o odročenie pojednávania, nakoľko ale nenavrhli ďalšie dokazovanie, súd vyhlásil dokazovanie za skončené a vo veci rozhodol v ich neprítomnosti. Súd mal pritom za to, že návrh je čiastočne dôvodný, keďže medzi životnou úrovňou manželov je nevyváženosť a manžel si neplní svoju zákonnú vyživovaciu povinnosť. Navrhovateľka je na rodičovskej dovolenke, mesačne poberá len rodičovský príspevok vo výške 203,20 Eur a prídavky na 2 deti vo výške 47,04 Eur, pričom sama zabezpečuje osobnú starostlivosť o tieto deti, na ktoré jej manžel prispieva sumou cca 200,- Eur mesačne. Súd mal preukázané, že navrhovateľka žije s deťmi v domácnosti svojich rodičov, ktorým na domácnosť prispieva sumou 100,- Eur mesačne. Na druhej strane manžel žije v domácnosti sám, okrem manželky a detí nemá ďalšiu vyživovaciu povinnosť. Pokiaľ ide o jeho majetkové pomery, súd mal preukázané, že je zamestnaný ako vysokoškolský pedagóg s čistým mesačným príjmom 541,- Eur. Okrem toho je spoločníkom spoločnosti, v ktorej pracuje len on sám a ktorá v roku 2016 vykázala

zisk vo výške 5.381,- Eur. Súd mal preukázané, že spoločnosti boli za rok 2016 preplatené faktúry vo výške 16.290,- Eur a za rok 2017, ku dňu rozhodnutia, vo výške 3.475,- Eur. Pri vyplatení zisku spoločnosti vo výške cca 5.000,- Eur, by priemerný príjem manžela za rok 2016 bol vo výške 958,- Eur mesačne (vrátane príjmu z pedagogickej činnosti). Súd zobral do úvahy skutočnosť, že u manželovej obchodnej spoločnosti ide o nepravidelný príjem, ale napriek tomu je nespochybniteľné, že spoločnosť vykazuje obchodnú činnosť a za poskytnuté služby sú jej vyplácané finančné prostriedky, ktoré z väčšej časti patria manželovi. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti súd určil manželovi výživné na navrhovateľku, pričom pri určení jeho výšky vychádzal aj z osobitostí vyplývajúcich z osobných, pracovných, zdravotných a iných špecifik týkajúcich sa oboch manželov. U navrhovateľky súd prihliadol najmä na jej mesačný príjem, osobnú starostlivosť o deti ako aj starostlivosť o ich domácnosť. U manžela súd zohľadnil najmä výšku jeho pravidelného príjmu pedagóga a nepravidelnosť jeho príjmu z obchodnej činnosti, charakter tejto činnosti, ako aj výšku životných nákladov, ktoré sú v meste objektívne vyššie. Vzhľadom na uvedené skutočnosti súd určil manželovi výživné na manželku - navrhovateľku vo výške 200,- Eur mesačne (žiadaných bolo 500,- Eur mesačne od 22.11.2016 do 23.12.2016 a 800,- Eur mesačne od 24.12.2016 - poznámka odvolacieho súdu) s účinnosťou odo dňa podania návrhu a vo zvyšnej časti návrh zamietol. Pri takto určenom výživnom vznikol manželovi za obdobie od 22.11.2016 do 30.9.2017 nedoplatok vo výške 2.053,36 Eur (10x 200,- Eur + 8x 6,67 Eur), ktorý súd povolil manželovi zaplatiť v splátkach tak ako je uvedené vo výrokovvej časti tohto rozsudku.

3. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku z toho dôvodu, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

4. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie povinný manžel prostredníctvom právneho zastúpenia, ktorým žiadal rozsudok vo vyhovujúcej časti zrušiť a vrátiť vec na rozhodnutie súdu prvej inštancie, prípadne ho zmeniť a určiť výživné na 100,- Eur mesačne, aby ostal priestor aj na určenie výživného pre maloleté deti, ktoré by mali byť prioritou. Zároveň žiada priznať náhradu trov konania. Ako prvé namietal, že prvoinštančný súd mu odňal právo na spravodlivý proces tým, že rozhodol na pojednávaní dňa 28.9.2017 v jeho neprítomnosti, ako aj v neprítomnosti protistrany napriek tomu, že obe strany sa ospravedlnili. Sám sa nezúčastnil pojednávania výlučne kvôli hospodárnosti konania, pretože sa ospravedlnila protistrana a zaslala ospravedlenie na súd, kde odkázala na svoju plánovanú neprítomnosť. Sám požiadal o odročenie pojednávania, preto pokiaľ súd mal v úmysle pojednávať aj napriek ospravedlneniam oboch strán a rozhodol sa neakceptovať ich ospravedlnenia, mal postupovať v zmysle § 183 ods. 4 Civilného sporového poriadku a bezodkladne ho mal o tom upovedomiť, čo sa nestalo. Súd tak rozhodol v neprítomnosti oboch strán, bez možnosti poskytnutia záverečných rečí. Ďalšia námietka bola založená na tom, že súd nevykonal navrhované dôkazy, o ktoré žiadal, čím mu rovnako odoprel právo na spravodlivý proces. Vo svojom vyjadrení zo dňa 17.7.2017 žiadal, aby súd preveril rovnako aj účty navrhovateľky, ako aj jej zmluvné vzťahy, keďže preveroval jeho účty a jeho zmluvné vzťahy majúce podľa názoru protistrany vplyv na informácie o majetkových pomeroch manželov, rovnako všetkých skutočností, ktoré v tomto vyjadrení žiadali preveriť. Uvedené dôkazy súd nevykonal, čím potom nesprávne zistil skutkový stav veci, čo malo za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Napokon súd nesprávne posúdil majetkové pomery a jeho možnosti tým, že nerešpektoval predložené daňové priznania spoločnosti Y. I., s.r.o., rovnako ako aj jeho daňové priznanie ako fyzickej osoby, kde dosahovaný príjem z pracovného pomeru a príjmy z podnikania vykazujú stratu. Uhrádzal pritom preukázané výdavky spojené s hypotekárnym úverom a spotrebnými úvermi, ktoré rodina má, rovnako do toho uhrádzal na účet manželky 200,- Eur mesačne na chod detí a jej domácnosť. Napokon súd mal vedomosť o konaní, o úprave práv a povinností k maloletým deťom a určenie výživného, preto nerozumie, prečo nezohľadnil predovšetkým dôležitosť určenia výživného na maloleté deti, ktorá má prednosť pred ostatnými vyživovacími povinnosťami. Majetkové pomery manželov tak neboli dôsledne zistené a vykalkulovaná suma výživného pre manželku nezodpovedá reálnym možnostiam rodiny. V tejto súvislosti je potrebné skúmať aj potreby oprávneného, keď manželka v konaní uviedla jediné náklady na bývanie u rodičov vo výške 100,- Eur, ktoré výdavky sú podstatne nižšie ako tie, na úhrady ktorých je zaviazaný on z titulu zmluvných vzťahov s bankami.

5. Odvolateľ pripojil k odvolaniu aj svoje vyjadrenie zo dňa 17.7.2017, na ktoré v odvolaní odkázal, z ktorého vyplývajú jeho návrhy na vykonanie dokazovania, ako aj potvrdenie o jeho zaslaní elektronicky - e-mailom na súd dňa 17.7.2017 do podateľne Okresného súdu Senica, ako aj zákonnému sudcovi.

6. Navrhovateľka k doručenému odvolaniu povinného predložila prostredníctvom právneho zastúpenia písomné vyjadrenie, ktorým navrhovala napadnutý rozsudok potvrdiť ako vecne správny a priznať trovy odvolacieho konania. Poukázala na to, že prvoinštančný súd vykonal všetky relevantné dôkazy na zistenie skutkového stavu a správne vec posúdil. Pri rozhodovaní o určení výživného na manželku súd zisťuje majetkové pomery oboch účastníkov a ich príjmy. Sama preukázala, že v roku 2014 nastúpila na materskú dovolenku a v súčasnej dobe je na rodičovskej dovolenke a poberá len rodičovský príspevok a rodinné prídavky. Iný príjem nemá. Dôkazy manžel navrhol vo vyjadrení dňa 17.7.2017 a po tomto vyjadrení boli pojednávania, na ktorých nemal už žiadne ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania. Súd nezisťoval jej príjem v roku 2014, nakoľko toto pre spravodlivé rozhodnutie vo veci potrebné nie je. Uznesením č.k. 11P/40/2016 zo dňa 22.8.2017 konajúci súd vydal neodkladné opatrenie a maloleté deti účastníkov zveril do jej starostlivosti a manželovi určil výživné sumou 100,- Eur na každé dieťa a upravil styk otca s deťmi. Súd pri rozhodovaní o výživnom na manželku mal pripojený tento spis a bol oboznámený s tým, že otec prispieva na obe deti 200,- Eur mesačne. Žalobu podala dôvodne, nakoľko sa o deti stará a má príjem len 250,- Eur. Z tohto príjmu žije spolu s deťmi a manžel jej prispieva sumou 200,- Eur na maloleté deti v zmysle neodkladného opatrenia. Výživné na deti a manželku má pritom prednosť pred úvermi a pôžičkami. Je nepochybné, že manžel je schopný, šikovný muž v produktívnom veku bez zdravotných problémov, o ktorého majú záujem televízie a má možnosť pracovať na finančne lepšie platených pozíciách a projektoch, ako je učenie na vysokej škole. Súd prihliadol nielen na schopnosti, možnosti a majetkové pomery manžela, ale skúmal aj jej odôvodnené potreby, keď správne vyhodnotil všetky dôkazy a vecne správne rozhodol.

7. Ďalšie podania v odvolacom konaní neboli do spisu doložené, keď vyjadrenie navrhovateľky k odvolaniu manžela bolo právnej zástupkyňi povinného manžela riadne doručené.

8. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku účinného od 1.7.2016 - ďalej len CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - účastníkom, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ podľa obsahu podaného odvolania použil (§ 124 ods. 1 CSP) zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. b), e) a f) CSP v spojení s § 62 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z.z. účinného od 1.7.2016 Civilného mimosporového poriadku - ďalej len CMP), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), s prihliadnutím na prípadné vady konania iba ak by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ktoré ale nezistil (§ 67 CMP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), po preskúmaní zákonnosti a vecnej správnosti rozhodnutia a jemu predchádzajúceho konania dospel k záveru, že odvolanie je v podstatnom dôvodné, v dôsledku čoho je nevyhnutné napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, keďže nesprávnym postupom súdu prvej inštancie došlo k znemožneniu účastníkovi uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom (§ 389 ods. 1 písm. b) CSP).

9. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu, ktorý v danom prípade ani nie je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania, bolo posúdiť, či súd prvej inštancie dodržal zákonom stanovený procesný postup pre to, aby mohol na pojednávaní dňa 17.7.2017 rozhodnúť vo veci samej. Vzhľadom na to, že voči zamietajúcemu výroku, ktorý nie je závislým odvolanie podané nebolo, je v tejto časti rozhodnutie súdu prvej inštancie právoplatné (o určení žiadaného manželského výživného nad rozsah priznanej sumy 200,- Eur mesačne s účinnosťou od 22.11.2016).

10. Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústavy“), každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

11. Podľa čl. 48 ods. 2, vety prvej ústavy, každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

12. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

13. Podľa judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len ústavný súd), ak súd koná vo veci uplatnenia práva osoby určenej v čl. 46 ods.1 ústavy inak ako v rozsahu a spôsobom predpísaným zákonom, porušuje ústavou zaručené právo na súdnu ochranu (I. ÚS 4/94).

14. Citovaný čl. 46 ods.1 ústavy (podobne aj čl. 6 ods. 1 dohovoru) je primárnou ústavnou bázou pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany, a tým aj „bránou“ do ústavnej úpravy jednotlivých aspektov práva na súdnu a inú právnu ochranu, zakotvených v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až 50 ústavy) normujúcich rámec, v ktorom je možné domáhať sa jeho rešpektovania (pozri I. ÚS 22/03).

15. Obsah práva na súdnu ochranu v čl. 46 ods. 1 ústavy nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní. Jeho obsahom je i zákonom upravené relevantné konanie súdov. Každé konanie súdu, ktoré je v rozpore so zákonom, je porušením ústavou zaručeného práva na súdnu ochranu (I. ÚS 26/94).

K odňatiu práva na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy preto dochádza aj vtedy, ak sa niekto („každý“) domáha svojho práva na súdnu ochranu, ale súdnu ochranu tomuto právu nie je priznaná, alebo nemôže byť priznaná v dôsledku konania súdu, ktoré je v rozpore so zákonom (porovnaj III. ÚS 7/08).

16. Právo na spravodlivé prejednanie veci zahŕňa v sebe najmä princíp „rovnosti zbraní“, princíp kontradiktórnosti konania, právo byť prítomný na pojednávaní, právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia a ďalšie požiadavky spravodlivého súdneho konania. Konaním súdu sa rozumie jeho procesný postup. Konanie súdu v súlade so zákonom musí vykazovať určitú kvalitu a v materiálnom ponímaní zabezpečovať tak právo na súdnu ochranu. Procesný postup súdu pri konštituovaní rozhodnutia, ktorý nenachádza oporu v zákone, je preto potrebné považovať za závažnú vadu nenaplnujúcu materiálnu stránku práva na súdnu ochranu, práva na spravodlivý proces, ktorá v konečnom dôsledku objektívne bráni riadnemu (účinnému a efektívnemu) uplatneniu dôležitých procesných práv účastníkov konania, ktoré (práva) slúžia na ochranu ich práv a oprávnených záujmov v občianskom súdnom konaní. Nemožno opomenúť, že procesný úkon účastníka súdneho konania, ktorý má podstatný vplyv na ďalšie súdne konanie je možné považovať za súčasť základného práva na súdnu ochranu. Ak je účastník konania z uplatnenia tohto procesného úkonu vylúčený alebo v značnej miere obmedzený pri jeho uplatnení v dôsledku nesprávneho postupu súdu, dochádza v takomto prípade k stavu, kedy sa mu postupom súdu odníma možnosť konať pred súdom, porušuje ústavné právo na súdnu ochranu a spravodlivý proces.

17. Základným právom účastníka je, aby jeho vec bola prejednaná v jeho prítomnosti (tiež čl. 38 ods. 2 Ústavného zákona č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd, obdobne čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky). Civilný mimosporový poriadok zabezpečuje toto právo vo vytvorenom zákonom rámci tak, že ukladá súdu, ak zákon nestanovuje inak, aby nariadil na prejednanie veci samej pojednávanie, ak tento zákon neustanovuje, že vec sa môže prejednať bez pojednávania, na ktoré predvolá účastníkov a všetkých, ktorých prítomnosť je potrebná; predvolanie sa doručuje tak, aby mali dostatok času na prípravu, spravidla najmenej päť dní pred dňom, keď sa má pojednávanie konať (§ 33 CMP). Podľa § 31 CMP súd síce môže pokračovať v konaní i keď sú účastníci nečinní, avšak na rozdiel od konania sporového ale nečinnosť účastníka konania nemôže bezprostredne ovplyvniť výsledok konania.

18. Odňatím možnosti konať pred súdom a tým potom odňatie práva na spravodlivý proces účastníkovi konania sa podľa ustálenej judikatúry súdov zásadne rozumie taký závadný postup súdu, uplatnením ktorého dochádza k odňatiu tých práv, ktoré účastníkovi platné procesné právo (aktuálne platný Civilný sporový poriadok, Civilný mimosporový poriadok a iné s ním súvisiace právne predpisy) priznáva. K takémuto odňatiu (teda nerešpektovaniu) práv pritom môže dôjsť ako v priebehu konania vedúceho k vydaniu určitého rozhodnutia súdu, tak i samotným vydaním rozhodnutia (pokiaľ samozrejme takémuto rozhodnutiu možno vytýkať nerešpektovanie konkrétneho procesného práva účastníka zaručeného mu procesným poriadkom). Jedným zo základných procesných práv účastníka vyplývajúcim dokonca zo základného zákona štátu je i právo na prejednanie každej veci účastníka v jeho prítomnosti spolu s poskytnutím mu možnosti vyjadriť sa aj k navrhovaným dôkazom, možnosti navrhovať dôkazy a napokon i možnosti vyjadrovať sa ku všetkým vykonaným dôkazom. Platné procesné právo síce zakotvuje aj prostriedky umožňujúce postup v konaní (jeho spriechnenie) i v prípadoch tzv. obštrukčných postupov

účastníka (teda pri vyhýbaní sa účastníka súdnemu konaniu), využitiu týchto prostriedkov však musí predchádzať starostlivé a dostatočne podrobné zisťovanie, či v konkrétnej veci ide práve o takýto prípad. Nemôže byť potom žiadnej pochybnosti o tom, že postupom odnímajúcim účastníkovi reálnu možnosť konať pred súdom je nielen nepredvolanie účastníka na pojednávanie, ale i vykonanie pojednávania v neprítomnosti účastníka napriek tomu, že ten požiadal o odročenie pojednávania a súdu poskytol i podklady nasvedčujúce tomu, že pre odročenie pojednávania je dôležitý dôvod. Súd pritom o návrhu na odročenie pojednávania musí rozhodnúť, ukladá mu to ustanovenie § 183 os. 4 CSP. Súd pritom môže posúdiť návrh na odročenie pojednávania ako nedôvodný a následne procesne postupuje podľa § 184 CSP. Pokiaľ súd posúdi návrh na odročenie pojednávania ako nedôvodný, musí bez zbytočného odkladu, t.j. hneď o tom upovedomiť stranu, ktorá odročenie pojednávania navrhla. Súd o svojom rozhodnutí podľa § 184 ods. 4 CSP upovedomí stranu, ktorá odročenie pojednávania navrhla na telefónne číslo alebo elektronickú adresu, ktorú je povinná uviesť v návrhu na odročenie pojednávania.

19. Práve o taký prípad šlo i v prejednávanej veci.

20. Z obsahu spisu bolo zistené, že súd prvej inštancie určil na prejednanie veci pojednávanie na deň 28.9.2017. Súd prvej inštancie vec na uvedenom pojednávaní prejednal bez účastníkov a vo veci meritórne rozhodol. Súd prvej inštancie vec prejednal a rozhodol v neprítomnosti účastníkov a ich právnych zástupcov, keď považoval ich neúčast' na pojednávaní síce za písomne ospravedlnenú, avšak s možnosťou uskutočniť pojednávanie bez ich prítomnosti a aj vo veci meritórne rozhodnúť. Obe procesné strany pritom súčasne požiadali o odročenie pojednávania, o ktorých návrhoch na odročenie pojednávania, ktoré zrejme považoval za nedôvodné, súd prvej inštancie nerozhodol, čím nedodržel postup podľa § 183 ods. 4 CSP (t. j. ak mal za to, že dôvod na odročenie pojednávania daný nie je, mal upovedomiť o tom bezodkladne účastníka konania a umožniť mu tak dostaviť sa). Súd prvej inštancie tým vykonal pojednávanie dňa 28.9.2017 v neprítomnosti účastníkov, pričom na tomto pojednávaní vyhlásil dokazovanie za skončené a rozhodol vo veci samej rozsudkom. Odvolateľ pritom zároveň namietal, že súd prvej inštancie nevykonal ním navrhované dôkazy vyplývajúce z písomného podania zo dňa 17.7.2017, ktoré písomné podanie, inak priložené odvolateľom k odvolaniu aj s potvrdením o jeho mailovom zaslaní súdu prvej inštancie dňa 17.7.2017, z neznámych dôvodov v spise založené nie je. Preto pokiaľ prvoinstančný súd nedodržel postup podľa § 183 ods. 4 CSP a rozhodnutie o zamietnutí návrhu účastníka na odročenie pojednávania bezprostredne neoznámil účastníkom, resp. ich zástupcom, čím zmaril procesnej strane, tu predovšetkým odvolateľovi možnosť na pojednávanie sa dostaviť a trvať na navrhovanom dokazovaní (možné to bolo, pretože povinný manžel doručil súdu prvej inštancie do podateľne žiadosť o odročenie pojednávania v deň predchádzajúci jeho konania a to v ranných hodinách, čo by po bezodkladnom oznámení mu súdom zamietnutie takéhoto návrhu, odvolateľovi umožnilo sa naň dostaviť), nemal splnené zákonné podmienky pre meritórne rozhodnutie vo veci, z čoho potom nepochybne vyplýva jeho predčasnosť a rovnako i jeho prekvapivosť.

21. V zmysle § 389 ods. 1 písm. b) CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

22. V zmysle vyššie citovaného ustanovenia zákona, zákonným dôvodom pre zrušenie rozhodnutia okrem iných je i existencia vady konania, ktorá sa prejavila v takom nesprávnom procesnom postupe, ktorým súd znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a tento nedostatok nemožno napraviť v odvolacom konaní. Medzi čiastkové práva, ktoré tvoria obsah práva na spravodlivý proces patrí okrem iných aj právo na prístup k súdu a právo na spravodlivé prejednanie veci. V danom prípade tým, že súd prvej inštancie nedodržel zákonný postup spôsobom popísaným v odseku 19., došlo k vážnemu porušeniu práva na spravodlivý proces v podobe porušenia práva na prístup k súdu a spravodlivé prejednanie veci za účasti strany s možnosťou navrhovať dôkazy. Takýto intenzívny zásah do práva na spravodlivý proces, vzhľadom na jeho povahu a intenzitu, nie je možné v odvolacom konaní napraviť.

23. Odvolací súd z uvedeného dôvodu musel rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti ako i v závislých výrokoch s použitím ustanovenia § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušiť a podľa § 391 ods. 1 CSP vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

24. Povinnosťou súdu prvej inštancie v ďalšom konaní bude opätovne uskutočniť prvoinštančné konanie, umožniť účastníkom zúčastniť sa súdneho pojednávania, navrhnúť alebo predložiť dôkazy. Až následne môže súd vo veci opätovne rozhodnúť, pričom rozhodnutie je potrebné náležite v súlade s § 220 ods. 2 CSP odôvodniť a to vynaložením väčšej námahy tak, aby z neho bolo zrejmé akým spôsobom premietol rozsiahlo popísané teoretické východiska (ods. 14, 15, 16 17 odôvodnenia napadnutého rozsudku) na zistený skutkový stav, keď samotné odôvodnenie rozhodnutia je v porovnaní s popísanou teóriou veľmi stručné (zhrnuté len do jedného odseku odôvodnenia), pričom z neho okrem posudzovania príjmu manželov a vymedzenia starostlivosti o ich maloleté deti žiadne iné relevantné okolnosti ani zaoberanie sa s námietkami a argumentmi a návrhmi účastníkov pre vec podstatné nevyplývajú.

25. V novom rozhodnutí rozhodne prvoinštančný súd aj o náhrade trov tohto odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

26. Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).